

מהדורה
שניה
מורחבת

ש י מ נ י
כ ח ו ת ס

שאלות ותשובות בענין הכלא הצבאי,
ודרכי ההתמודדות המעשיים
מול המצב החמור

ביסעקא דלמאן

חוברת צו מיועצת אלוין!!

אברק / בחור ביאלי חובת הזיווג אצטא.
חוברת צו מכילה ידע מקצועי רב, שנכסל על ידי
רמנים ועסקנים בעלי נסיון רב, העוסקים בענן
הזיווג מעה עלרות לנים. הידע המופיע בדפים
אלו הוא ידע ליכאל אהציל את חייך הרחוקים
והיילמייס.

שמור על דפים אלו היטב, ולען את החומר
המופיע בהם כמה וכמה פעמים.

בהצלחה!

שאלות ותשובות בענין הכלא הצנאי, ודרכי ההתמודדות המעשיים מול המצב החמור

**שאלה: האם יש למדינה אפשרות מעשית לגייס את בחורי הישיבות
בכפיה?**

כל גדולי הדורות הקודמים רעדו מפחד מגזירת הגיוס ומכוחה של המדינה. מרנא הרב שך זצוק"ל אמר כידוע שאם תהיה גזירת גיוס נרד כולנו מהארץ. הוא לא זילזל בכוחה של המדינה, ולא אמר שאם תהיה גזירת גיוס נשב ונצחק על השלטון. גם החזו"א, הרב אלישיב, וגם הרב שטיינמן, זכר צדיקים לברכה, כולם אחזו שיש למדינה כוח לגייס, וצריכים לחשוב על דרכי ההתמודדות מול המדינה. אמנם היו חילוקי דעות מעשיים, שנגעו למצבים שהיו בעבר, אך איש מהם לא זילזל בכוחה של המדינה, וכולם רעדו מפחד פשוטו כמשמעו מגזירה נוראה זו.

חשוב לזכור, שכל מדינה בעולם בנויה על כוח של כפיה, וללא שימוש בכוח הכפיה המדינה אינה יכולה להחזיק מעמד יותר מכמה ימים. שום דבר במדינה אינו בנוי על התנדבות ורצון טוב של האזרחים, וכמעט שאין סנטימטר אחד בשום מדינה נורמלית שאינו בנוי על כפיה. אנשים משלמים חשבון ארנונה ומיסים, ומצייתים לחוקי התנועה, כי יש כפיה, אחרת הכל היה הפקר. יש לכל מדינה כלים מאד חזקים כדי לאכוף את החוקים שלה, וקשה עד בלתי אפשרי להתמודד עם הכוח של המערכות החזקות הללו.

הקב"ה ברא בעולם כוח עצום ונורא של 'מלכות'. הגמרא אומרת, 'אי אמר מלכותא עקרנא טורא, עקר טורא ולא הדר ביה'. אם המלכות מחליטה לעקור הר מהמקום שלו, היא תעקור אותו ולא תחזור בה לעולם.

אם לא נהיה מוכנים ומאורגנים היטב, בצורה מתוכננת ויעילה לקראת המלחמה מול המדינה, לא תהיה לנו שום אפשרות מציאותית לעמוד מול הכוח העצום של רשויות אכיפת החוק, ועולם הישיבות יקרוס תוך תקופה קצרה. למדינה יש את 'רשויות אכיפת החוק', שזה המשטרה, ובתי המשפט, וכל זרועות המדינה ומשרדי הממשלה שעומדים לרשותם, ולהם יש כוח אדיר.

קשה מאד לעמוד מול המדינה. היו בעבר כמה וכמה קנאים גדולים ומפורסמים שהסתבכו עם המשטרה בכל מיני פרשיות ציבוריות, וחשבו שהם יחזיקו מעמד מול המדינה, ויתחבאו פה ושם במאה שערים, אבל בסוף הם ברחו מהארץ, כי הם לא יכלו להחזיק מעמד מול הכוח של מערכת אכיפת החוק. מי שלא מבין את זה אינו יודע מה הכוח העצום של 'מלכות'. רק בשנתיים האחרונות ראינו איך הבג"ץ וראשי המדינה עשו ממש 'הפיכה צבאית' והפכו את הממשלה והכנסת לחסרי משמעות. מיליוני מצביעי הימין, שיש להם כוח פי כמה וכמה יותר חזק מהציבור החרדי, עומדים בחוסר אונים מול הדורסנות של הבג"ץ עושה ככל העולה על רוחו, כי כל זרועות השלטון נמצאים בידיו, המשטרה, הצבא, החברות הגדולות במשק, והפקידות הבכירה במשרדי הממשלה. כולם בידים של הבג"ץ. אי אפשר לעמוד מול הכוח של המדינה. זה לא צחוק בכלל, הם יכולים למרר את החיים של בני הישיבות בצורה כזו שתביא לקריסה של עולם הישיבות תוך תקופה קצרה.

האם אפשר לאלץ אנשים לעשות דברים נגד אורחות חייהם בכפיה?

ודאי שכן. כמעט כל מרכזי התורה והיהדות הגדולים בהיסטוריה נחרבו על ידי גזירות שלטוניות. כך נחרבו מרכזי התורה והיהדות ברוסיה הקומוניסטית, כך נסגרה ישיבת וולוז'ין, וכך נחרבו ישיבות צרפת, ספרד, גרמניה ובבל.

מהי המטרה של הבג"ץ והחילונים?

מבחינת השקפת העולם החילונית, עולם הישיבות והציבור החרדי זה הדבר הכי חשוך ומאוס בעולם כולו, אין בכל העולם משהו שסותר את עולם הערכים של העולם המערבי בצורה כל כך גסה כמו עולם הישיבות והציבור החרדי, רבבות אנשים שכופרים בכל עולם הערכים המודרני, ומעדיפים לחיות בדחוקות ולהתנזר מכל ההווה הלאומית והכלכלית שמסביב, מה שמהווה כפירה גמורה בכל ערכי העולם הזה. ולכן הדבר הזה מבחינתם דינו

חורבן והשמדה, כי זה משהו שמהוה את שיא הפיגור והמיאוס. ההשקפה שלהם רואה ברבבות בחורים ואברכים שעוזבים חיי שעה ועמלים בתורה, משהו איום ונורא, חור שחור, אי של פיגור מתועב בתוך עולם מודרני שפוי ונורמלי. הציבור החרדי ועולם התורה הפורח והמשגשג שקם מתוך האפר לאחר מלחמת העולם והשוואה הנוראה, מהוים איום וסכנה לא רק למדינת ישראל, אלא לעולם הערכים של העולם המערבי כולו.

בנוסף, כל אדם בעולם מחוץ לציבור החרדי רואה באי ההתגיסות של ציבור שלם לצבא את חוסר המוסריות הכי גרוע שיכול להיות, ולא יעזרו לנו שום תירוצים. גם הגויים ואומות העולם רואים את זה ככה. מי שחושב שאפשר לשכנע את החילונים שהתורה שלנו שומרת עליהם, חי בעולם של דמיונות.

בנוסף לכל זה, החילונים יודעים שאם הם לא ירסקו את עולם הישיבות כאן ועכשיו, תוך כמה עשרות שנים הם מקבלים מדינה דתית וחרדית, שזה מבחינתם חלום בלהות, סיוט נורא, גרוע יותר מהגרעין האיראני או כל איום בטחוני אחר. עכשיו זו שעת האפס שלהם, או שהם מחריבים את הישיבות, או שהם יצטרכו לחפש כרטיס טיסה לחו"ל, כפי שכתבו בכירי הכלכלנים בארץ במכתב לראש הממשלה, שללא גיוס בני הישיבות הם יצטרכו לרדת מהארץ. ולכן הם הולכים להילחם על זה בכל הכוח העומד לרשותם.

האם יש להם מקום בבתי הכלא לכל בחורי הישיבות?

קודם כל, מבחינה טכנית - כן. יש כיום שני בתי כלא צבאיים העומדים ריקים (כלא 4 וכלא 6), אחרי בנייתו של כלא 10 הגדול והחדש, ובנוסף, אין למדינה שום בעיה לבנות תוך כמה שבועות אי שם בנגב בתי כלא ענקיים לכל בני הישיבות רח"ל. הם גם יכולים לכלוא עריקים בבסיסים צבאיים רגילים (וכבר היו דברים מעולם), ואת זה יש להם בשפע רב בכל רחבי המדינה. לצבא יש בסיסים ענקיים בלי סוף.

אבל האמת שהם לא צריכים לכלוא את כולם. מספיק שהם יעצרו כל לילה שני עריקים, כדי שמאות אלפי בחורים ואמהות לא ישנו בלילות, ויקרסו נפשית תוך תקופה קצרה.

זה מה שקורה בדרך כלל לכל אדם במדינה שנלחם נגד המשטרה ושלטון החוק. תוך תקופה קצרה הוא מתמוטט נפשית, ומוכן להכנע לחלוטין.

אם כך, משמעות הדברים היא שאין לנו אפשרות לעמוד מול רשויות אכיפת החוק?

תלוי באיזו צורה ניגשים! אדם פרטי, או ציבור שאינו מאורגן, וללא תמיכה והכנה מקצועית, וללא רוח אידיאולוגית חזקה וברורה, אינו יכול לעמוד בשום אופן מול רשויות המדינה וכוחם העצום. המחשבה שאפשר להתמודד מול הכוח האדיר של שלטון החוק זה דמיון וחלום. מצד שני, אם פועלים בצורה מאורגנת ומחושבת, מתוך אידיאולוגיה ברורה וחזקה, מתוך תמיכה ציבורית בכל מי שנרדף על ידי המדינה, יש סיכוי סביר שנוכל בס"ד לעמוד במשימה.

יש להדגיש, כי גם במידה והציבור החרדי בכללותו לא יגיע לקראת מימוש הגזירה כשהוא מוכן כדבעי, הרי שכל בחור ואברך שיכין את עצמו בצורה הנכונה, יציל את נפשו, ברוחניות ובגשמיות. גם בקרב משתמטי השמאל הקיצוני, אלו מתוכם שמוכנים ללכת 'עד הסוף' מתוך אידיאולוגיה חזקה ונכונות אמיתית להקרבה, מנצחים בסוף את הצבא שנותן להם פטור אחרי כמה מעצרים ושולח אותם לנפשם.

מה ניתן בכל זאת לעשות על מנת לקדם את פני הרעה?

כשיוצאים למלחמה, דבר ראשון בודקים איזה כלי נשק יש לצד השני, מה יש להם בארסנל הנשק, ואז חושבים איך להתמודד עם כלי הנשק הללו.

כדי להתמודד מול גזירת הגיוס, עלינו לבדוק מה הם כלי הנשק המרכזיים שעומדים לרשות המדינה, ואז לחשוב כיצד להתמודד מולם.

אם ננתח בצורה הגיונית את כלי הנשק האפקטיביים שעומדים לרשות המדינה, נגלה, שמדינת ישראל כפופה כיום לנורמות המקובלות במדינות מערביות. בשום מדינה בעולם המערבי לא מקובל כיום להוציא להורג אזרחים בעוון עריקות, או לתת להם מלקות. העונשים הללו אינם מקובלים במדינות מודרניות, ולכן זה גם לא יקרה מן הסתם פה בארץ ישראל. העונש המרכזי והיחיד של המדינה שאיתו היא יכולה להשתמש בענין הגיוס, הוא עונש המאסרים. העונש הזה הוא העונש המרכזי של מדינה דמוקרטית מערבית, ולכן אנחנו צריכים להתכונן למלחמה מול כלי הנשק הזה.

אם נצליח לפרק למדינה את האפקטיביות של עונש המאסרים, נוכל בצורה זו בעז"ה להעמיד את המדינה ללא שום כלי נשק אפקטיבי מול

הציבור החרדי, כמו שהחזון איש עשה בגזירת גיוס בנות, וכמו שהרב אלישיב עשה בפרשיית עמנואל. הדבר נכון הן ביחס לציבור בכללותו, והן ביחס לבחור או אברך פרטי.

גם בקרב ארגוני השמאל הקיצוני יש צעירים שמסרבים להתגייס. רובם אינם עומדים בפני הלחץ של הרשויות, אבל יש כאלו שמצליחים כן. בדרך כלל אלו שמצליחים הם אלו שמגיעים מוכנים. אנשי השמאל הקיצוני כתבו ספרים שלמים בהם הם מסבירים לפרטי פרטים את כל המידע המקצועי הרלוונטי. בחור שקורא את הספרים הללו ומשנן אותם, יודע בדיוק איך לנצל את כל הפרצות ואיך להתיש את המערכת הצבאית, שבסוף נכנעת ונותנת לו פטור על סעיף כלשהו על מנת להיפטר מהנודניק המשופסף. שלמד מבעלי המקצוע איך לעשות צחוק מהמערכת הצבאית המסורבלת. אבל בשביל לעשות את זה צריכים הרבה ידע, תמיכה, ואידיאולוגיה חזקה.

אז איך באמת נוכל לפרק ולמוסס את האפקטיביות של עונש המאסרים ובתי הכלא?

המצב כרגע הוא, שעתיד עולם הישיבות והיהדות החרדית בארץ הקודש תלוי כיום במשפט אחד של שלושה מילים - 'לכלא ולא לצבא'. אם המסר הזה יהיה חזק וברור אצלנו, ואנו נתארגן לקראתו בצורה הנכונה והמקצועית, יש לקוות בעז"ה כי ידה של המדינה תהא על התחתונה.

אולם, אם יהיה סדק כלשהו בענין זה, או שההתארגנות לא תעשה בצורה הראויה, אנחנו עלולים להיות בבעיה קשה במיוחד, בלשון עדינה.

המטרה שלנו היא לפרק את הפחד הפסיכולוגי מבתי הכלא. ברגע שהפחד הזה יתמוסס, המדינה תמצא את עצמה חסרת אונים מול הציבור החרדי. בתי הכלא לא כאלו מפחידים כמו שהם נראים, ומי שמגיע לשם מתוך אידיאולוגיה פנימית חזקה של 'לכלא ולא לצבא', ומתוך הכנה נפשית נכונה, ותמיכה מקצועית חזקה, יכול לפרק ולמוסס את כל הכוח השלטוני העצום של מערכת הענישה של המדינה.

חשוב לזכור ולהבין שהכלא הצבאי שונה מהותית מהכלא האזרחי. מהרגע שהאסיר נקלט במעצר צבאי הוא נחשב מבחינת המדינה ל'חייל' בצבא, והדבר הזה מטיל את האחריות החוקית לשלומו על רשויות הכלא, וכך עוברת האחריות לשלומו לידי האחראי עליו, כאשר האחראים לוקחים במלוא הרצינות את האחריות הזו והיו אסירים שכבר סיפרו שמי שהיה בלחץ שהם יאכלו וכדו' היה דווקא המפקד... הפחד הכי גדול של הכלא הוא מפני 'שביתת רעב' שמלחיצה אותם מאד, יותר ממה שמלחיצה את

האסיר עצמו, ולכן כל פעם שהאסיר לא אוכל את הארוחה הם נכנסים ללחץ.

הקושי העיקרי וכמעט היחיד בכלא הצבאי, (מלבד נטילת החופש) הוא ההקפדה על המשמעת, לכל הקשיים האחרים (אוכל, שינה מספקת, בריאות, יחס מהחברה וכמובן צרכי הדת) דואגת הנהלת הכלא.

אמנם, מטבע הדברים המעבר החד בין העולמות מטלטל ומבלבל וגם הטלת המשמעת מאוד מקשה עד שמתרגלים, ולכן כשמגיעים מוכנים ויודעים מה קורה בכלא הצבאי ואיך זה עובד' הקושי יורד משמעותית.

בדיוק כמו התחלה של ישיבה גדולה, אלו ששמעו סיפורים מאחים גדולים וכדו' הגיעו הרבה יותר מוכנים, ואם היינו נדרשים לעבור שוב את ההתחלה של שיעור א', בוודאי כיום היינו מתמודדים טוב יותר...

בדיוק כמו בכל מקום שבו יש הטלת משמעת, אלו שפוגשים בהטלת משמעת לראשונה מתבלבלים, אבל אלו שכבר מכירים את שיטות הטלת האימה יודעים איך 'לקמבן' ואיך לא להיבהל, מה אסור באמת ומה רק אומרים שאסור...

הכלל הוא שלא כדאי להתחצף, אבל אסור להבהל מהצעקות והאיומים, ולא להכנע לדרישות לא הגיוניות ולא מקובלות. ומה שהכי חשוב, לשדר עליונות, טהרה, וריחוק.

בנוסף, כשהמשפחה יודעת את הפרטים הטכניים (יש ביקורי משפחה וחברים, ניתן לשוחח מידי יום, ניתן להכניס את הציוד הנדרש וכו', גם על יחס נוקשה מידי ניתן להתלונן והדבר מטופל מיידית). גם הקושי של המשפחה הנובע מהחרדה של 'מה יעבור עליו בכלא', יורד משמעותית.

לכן המשימה שלנו היא כרגע להנגיש את המידע על הכלא הצבאי כדי שהבחורים יגיעו מוכנים, וכמובן שכל אחד יועיל לעצמו וככל שיתכונן יותר יתמודד טוב יותר בעז'ה.

בנוסף, חשוב לזכור ולהבין, שהעונש של המאסרים מורכב במידה רבה מאפקט פסיכולוגי. אנשים שהיו בכלא יותר מפעם אחת, מתייחסים לכלא במידה מסויימת כמו 'בית הבראה'. העונש הכי חמור בבית הכלא זה 'כליאה בבידוד' ('האגף' בשפה המקובלת בין חומות הכלא). ישנם אברכים ובחורים ששהו שבועות ארוכים בבידוד, וישנם רבים הטוענים כי מבחינה מסויימת מדובר בתנאים יותר טובים, בפרט מבחינה רוחנית.

זו הסיבה לכך, שבבתי הכלא הצבאיים מקפידים להפריד את האסירים שנמצאים בכלא בפעם הראשונה, לבין האסירים שמגיעים בפעם השנייה

והשלישית, היות ואלו שכבר מכירים היטב את הכלא כבר לא מפחדים ממנו, והנהלת הכלא אינה רוצה ליצור מצב שבו האסירים הותיקים יסבירו לחדשים שהכלא זה מקום שאפשר להסתדר בו מצוין, ויורידו להם את כל הפחד.

חשוב מאד לצבא ולבתי הכלא לשמור על אורת הפחד בבית הכלא, ולכן כל אסיר שמתייחס בזלזול ולעג לאוירה של הכלא מכעיס אותם מאד, כי הוא מקרין את הגישה הזו לכל האסירים האחרים, ובכך הוא מערער את כל הבסיס של שיטת הענישה של מדינה דמוקרטית, שיטה שבנויה על המון פסיכולוגיה.

חוץ מהפסיכולוגיה של בתי הכלא, ישנם מרכיבים נוספים, כמו חוסר הכנה, חוסר הבנה לגבי האופי והכללים של בית הכלא, וחוסר תמיכה ציבורית וארגונית. בקיצור, עם הכנה ראויה, ותמיכה נכונה, ומבט נכון על הדברים, אפשר להפוך את עונש המאסרים לבדיחה, והמדינה תצא בעז"ה כאשר ידה על התחתונה.

הזכרת פה את ה'אגף' של הנידוד. האם כדאי להכנס לשם בכוונה תחילה?

זו שאלה מורכבת. מצד אחד באגף יש שקט נפשי וזמן ללמוד. גם התנאים החומריים אינם כה גרועים. יש אפשרות להכניס ספר אחד בלבד, עב כרס ככל שיהיה, ולכן כדאי לבקש שיישלחו 'גמרא מתיבתא' עם כל המפרשים בפנים. בעבר היו אסירים שעשו להם הדפסה מיוחדת של גמרא עם סידור ומפרשים...

מצד שני יש אנשים שהבדידות החברתית באגף עלולה להציק להם, לכן כדאי לעשות 'שאלת חכם' אצל עסקנים הבקיאים בתחום בשעת מעשה, שידונו כל מקרה לגופו.

חוץ מהאיום במאסר, יש לצבא כלים נוספים לשבור את מי שלא רוצה להתגייס?

כמעט ולא, אבל יש עוד כלי אחד חזק ומסוכן, ולכלי הזה קוראים - מלחמה פסיכולוגית.

בלשכות הגיוס יש אנשים שיודעים איך להתעסק עם עריקים, והכלי הכי חזק שלהם זה הטלת אימה ופחד. הם מומחים גדולים בשטח הזה, יש להם שיטות פסיכולוגיות חזקות מאד. במקרים רבים הם מביאים את

הבחור ואת משפחתו להתמוטטות נפשית מרוב פחד, ואחרי כמה שבועות או חודשים של נדודי שינה ולחצים, הבחור מרים ידים ונופל לצבא.

אחת השיטות שלהם זה ליצור קשר עם האמא של הבחור, ולשבור אותה. הם יודעים את הסוד, שלכל בחור יש אמא. אמא חזקה, זה בחור חזק, אמא שבורה, זה בחור שבור. ולכן הם ממקדים המון כוח בנקודה הזו, להכניס את האמא לפחדים.

איך מתמודדים מול המלחמה הפסיכולוגית הזו?

א. לדעת שכל האיומים שלהם זה איומי סרק. חוץ מהכלא הצבאי, שהתנאים החומריים שבו אינם גרועים בהרבה מהצבא עצמו, ועדיפים בהרבה מבחינה רוחנית, חוץ מאיום הסרק של הכלא, אין להם שום כלי אפקטיבי, ואם תהיה חזק אתה תנצח אותם. וכמובן שלא רק האיומים שלהם הם שקרים, אלא גם ההבטחות שלהם, ועוד לא היה חרדי אחד שהתגייס לצבא שקיבל אפילו חלק קטן ממה שהבטיחו לו. אחד!! הכל שקרים ובדותות, מלא מלא.

ב. חשוב מאד לא ליצור איתם שום קשר, ולנתק להם את השיחה בפרצוף. אל תנסה להיות נחמד איתם.

ג. חשוב להשקיע הרבה בלחזק את ההורים, בפרט את האמהות. בחור שקיבל צו התיצבות, צריך לנסות לשכנע את אמא שלו לא לענות כלל לטלפונים של הצבא.

ד. ועוד עצה חשובה מאד - אם יש לך מכשיר סמארטפון, אפילו מוגן, כדאי לך מאד להיפטר ממנו במהירות. האפשרות של הצבא למרר לך את החיים יורדת בחמישים אחוז, כשיש לך מכשיר כשר ופשוט. (ואם אין לך פלאפון בכלל, הפסדת כמובן עוד כמה הטרדות של הצבא). אם יש לך מכשיר כשר והם עלו על המספר שלך - אל תהסס לקנות סים חדש ולזרוק את הישן.

בא נדנר פרקטית, מה התוכנית שאפשר לעשות הלכה למעשה?

אז ככה.

הדבר הכי חשוב שעליו אנחנו צריכים לדאוג, שביום שבו לוכדי העריקים ידפקו בביתו של 'מוישי זילבר מבני ברק', משיעור ג' בחברון, ויקחו אותו

לכלא הצבאי, אותו 'מוישי זילבר', או כל שם אחר, יהיה מצויד מראש בכמה דברים מאד חשובים.

הוא חייב להיות מוכן מראש ולדעת את כללי ההתנהגות הנכונים בכלא הצבאי. אם הוא ידע איך להתנהג, הוא יהפוך את השהות בכלא לבית הבראה, הוא יעשה שם שטייגען גדול, ויעשה צחוק מכל כלי הענישה של הבג"ץ והמדינה, והמדינה תצא כשידה על התחתונה. אבל אם הוא לא יהיה מוכן, ויגיע לשם ללא הכנה נכונה ותמיכה מקצועית, הוא יהפוך שם לאיש מסכן, ויישבר תוך תקופה קצרה.

אולם עוד קודם לזה, עליו להיות מצויד באידאולוגיה חזקה של 'לכלא ולא לצבא'. עליו להבין היטב שהשהיה לכמה חודשים בכלא הצבאי עדיפה עשרת מונים על גיוס לצבא, שגיוס לצבא הוא מוות רוחני ודאי וחסול הישיבות והיהדות כולה. עליו לדעת ולהרגיש שבישיבתו הנחושה בבית הכלא, הוא עומד בחזית המערכה, ושמו יחרת לדורות עולם כאחד מעמידי עולם התורה ומצילי היהדות הגדולים ביותר בהיסטוריה. אם הוא, ועוד כמה בחורים מהסוג שלו יהיו מאד נחושים בסוף המדינה תתקפל.

הוא חייב לדעת ולהרגיש שמאחוריו ישנה תמיכה ציבורית ואהדה ציבורית רחבה.

אנחנו חייבים ש'מוישי זילבר' יסתובב בכלא עם תחושת עליונות, עם תחושה של שליחות היסטורית, עם תחושה שהציבור החרדי עומד מאחוריו ומוחה לו כפיים במרץ. בצורה כזו, 'מוישי זילבר' יוכל לנצח את מדינת ישראל שתפחד מאיבוד שליטה. חשוב להבין, שהפחד הפסיכולוגי של הציבור מכלי הענישה של המדינה הוא אבן יסוד לקיומה של המדינה. ביום שבו הפחד הזה יתמוסס, המדינה כולה עלולה להפוך לתוהו ובוהו. למדינה דמוקרטית אין כלי ענישה אפקטיביים יותר מבתי הכלא, ולכן הערעור של כלי ענישה זה מהווה עירעור מסוכן על אושיות המדינה שהשלטון מפחד ממנו מאד.

הוריו של העצור חייבים לדעת שיש להם למי לפנות, והציבור החרדי חייב להעמיד עסקנים מסורים, מכל עדה וחוג, שתפקידם יהיה לתמוך בעצורים ובני משפחותיהם. חלק גדול מהבעיות אפשר למנוע בקלות על ידי הנגשת המידע המקצועי. השהות בכלא וההתמודדות של בני המשפחות היא קשה מנשוא כאשר אין להם את הידע הדרוש ואת התמיכה וההכוונה המקצועית, אך היא קלה בהרבה כאשר העצור ומשפחתו נהנים מכל זה. לרוב הבעיות שמטרידות ומקשות על העצור ובני משפחתו ישנם פתרונות פשוטים, אולם רק גורמי מקצוע שמכירים את חוקי וכללי בתי הכלא יכולים להדריך את העצורים ובני משפחותיהם.

כיום הארגון המרכזי שמטפל בעצורים הוא הארגון הנפלא של אנשי הישוב הישן, 'הועד למען אסירי ציון'. מדובר בארגון גדול וחזק שמטפל בכל אסירי היהדות החרדית, מכל העדות והחוגים. אנו תקווה שיקומו ארגונים מסוג זה גם בחוגים אחרים, כאשר לכל ציבור יש את הרוח והמושגים שלו, והתמיכה הכי טובה היא התמיכה שהעצור יכול לקבל מאנשים כלבבו, וכאלו שמבינים לרוחו ושפתו, ועולם המושגים שבו הוא גדל. אבל גם ללא התארגנות ציבורית מקיפה, מי שיהיה חזק ונחוש, יוכל להציל את עצמו לכל הפחות.

כמובן, חשוב מאד שהנכונות של 'לכלא ולא לצבא' תהיה חלק מאוירה ציבורית כוללת וחזקה, ולא רק השקפה טכנית יבשה. אם הציבור החרדי כולו יהיה נחוש מאד ללכת לבתי הכלא ולא לצבא, זה עצמו יכול לבלום את הגזירה. נכון שמבחינה טכנית המדינה יכולה לכלוא את כל בני הישיבות תוך כמה שעות ספורות, אולם אם יהיה ברור לכולם שבני הישיבות יעדיפו לשבת בכלא חודשים ארוכים ולא להתגייס לצבא, ותהיה אוירה חזקה בכיון הזה, המדינה תתקפל בשלב מסוים, או שתוותר מראש על הנסיון לאכוף את חובת הגיוס שהטיל הבג"ץ. זו היתה השיטה שבה פעלו בזמנו בפרשיית בג"ץ עימנואל. הרב אלישיב לא הסתפק בכך שאותם אנשים הלכו לבית הכלא, אלא יצר אוירה ציבורית חזקה מאד סביב ההליכה שלהם לבית הכלא, וזה מה ששבר את המדינה בסופו של דבר. אלמלי האוירה הציבורית החזקה, ההורים בעמנואל היו נשברים בסופו של דבר.

בואו נסכם את הדברים.

כדי להתמודד מול הגזירה אנחנו צריכים לעשות את הדברים הבאים -
א. לקבל החלטה נחושה של 'לכלא ולא לצבא' וליצור אוירה חזקה בכיון זה.
ב. להתכונן נפשית לקראת הליכה לבתי הכלא. **ג.** במידה ויהיו מעצרים (ואנו מקוים שלא יהיו), יש להתכונן להעניק תמיכה ציבורית ומעשית חזקה מאד לכל בחור שילך לבית הכלא, ולא פחות חשוב מכך - לבני משפחתו.

אבי השיטה הזו היה מרנא החזון איש זצוק"ל, שאמר בשעתו לבן גוריון, 'כל מדינה בעולם מבססת את חוקיה על כפיה וכלי נשק, אבל אם אנחנו הרבנים נוציא פסק של יהרג ואל יעבור, כלי הנשק שלכם יאבדו את משמעותם'. החזון איש פירק לבן גוריון את הנשק שלו, ברגע שהוא הוציא מפיו את המילים יהרג ואל יעבור. אנחנו נפרק את כלי הנשק של המדינה על ידי המילים 'לכלא ולא לצבא'. וזה מה שעשה הרב אלישיב לבג"ץ בפרשיית עמנואל. כמה עשרות הורים שהלכו לכלא בשירה וריקודים, עם תהלוכה של מאה אלף אנשים סביבם שרקדו ופיזזו, הורידו את שופטי הבג"ץ על הברכיים מהר מאד.

אפשר לתת כמה הוראות מעשיות למקרה של מעצרים?

קשה לענות על זה בקיצור נמרץ, ובכלל, אחרי כמה ימים בכלא העצור לומד לבד איך בנויה המערכת, וגם האסירים הותיקים מלמדים אותו. עיקר הקושי זה בימים הראשונים, ורוב הנפילות בכלא של בחורים ואברכים שנשברים וחותרים על חיול זה בדרך כלל בימים הראשונים. מי ששורד את הימים הראשונים בדרך כלל נשאר חזק עד הסוף ומנצח את הצבא.

מה שחשוב לדעת -

א. בני המשפחה חייבים ליצור קשר מידי עם ארגוני הסיוע, וכל מערכת עסקנית שמוכנה לתת עזרה. אסור להשאיר ללא תמיכה והכוונה. את כל יתר ההוראות המעשיות - תקבל מהם ומעורך הדין שהם יביאו לך.

ב. אין לשתף פעולה עם שום חקירה ללא התיעצות מוקדמת עם עורך דין. זכותך לשמור על זכות השתיקה ואל תפחד מאיומי הסרק של החוקרים. לעולם לא תתחרט על משהו שלא אמרת, וכל מילה שתוציא מהפה ללא הכוונה של עורך דין או עסקן מנוסה, עלולה להפיל אותך בפח.

ג. גם לאסיר בכלא יש זכויות, והרבה זכויות, ויש דרכים לדרוש אותם. אסור לתת לצוות לדרוך עליך בשום אופן.

ד. בימים הראשונים צריכים לשמור על איפוק, ולהמתין שהקשיים יחלפו, ולא להשבר ממצבים זמניים.

ה. ומה שהכי חשוב - צריכים לשדר כל הזמן להנהלת בית הכלא, למפקדים, לשופטים, שאתה 'חרדי קיצוני', ואין מה לדבר איתך על גיוס לצבא. ככל שתעשה עליהם רושם שאתה יותר חזק בהשקפה חרדית, כך ירדו ממך יותר מהר. חשוב לדעת, שבבתי הכלא מסתובבים כל הזמן כל מיני גייסים וציידים של הצבא, וחשוב להזעיף להם פנים, שיבינו שאתה לא ברשימה שלהם בכלל ואין על מה לדבר. בצורה הזו ישלחו אותך הביתה הרבה יותר מהר. אם תתן להם אפילו רמז קטן שיש על מה לדבר, הם לא ירדו ממך לעולם! ראה הוזהרת! הפתרון הכי טוב, תגיד להם שאתה 'קנאי', ושאתה נגד כל המדינה, וכל מיני דיבורים קיצוניים, אפילו אם באמת אתה לא לגמרי אוחז במקום הזה, ככה הם יבינו שחבל להם על הזמן. אם הם יראו שאתה רציני, לא מקל ראש, לא מדבר עם נשים, אוכל רק בד"ץ (חייבים לדרוש, וחובתם לספק!), ומקפיד על כל ההלכות בכל מצב, הם יבינו שאתה לא הכתובת ויעזבו אותך יותר מהר. אל תנסה למצוא חן בעיניהם, ולהתחנף אליהם, כי זה יעלה לך ביוקר!!!

מה לגבי טירוב מדים ומאסר בבידוד?

ישנם רבים הטוענים שהדבר הכי טוב זה לסרב ללבוש את מדי הכלא, וללכת להיעצר בבידוד. התנאים בבידוד אינם כה גרועים, ומבחינה רוחנית זה עדיף בהרבה על הכלא, בפרט שיש שקט כל היום ואפשר לשבת וללמוד ללא הפרעה.

מצד שני, יש אנשים שהבידוד החברתי קשה עליהם (למרות שהבידוד אינו מושלם, ויש יציאה לתפילות, ולחצר, וכו', אבל בכל זאת).

ולכן ההוראה המקובלת היא, שהבחירה בבידוד היא החלטה של האסיר עצמו. חשוב לזכור שתמיד אפשר להתחרט, ללבוש את המדים ולרדת למחלקה הרגילה.

הדרך הכי טובה להגיע למחלקה של הבידוד ('האגף' בשפה המדוברת), זה לסרב ללבוש את מדי הכלא. הזמן לעשות את זה, הוא מיד ברגע הראשון שמבקשים מהעצור להחליף את הביגוד האזרחי בביגוד אחר. מי שמסכים ללבוש מדים פעם אחת, לא יקבל את הביגוד האזרחי שלו יותר, עד השחרור, ולכן, מי שרוצה לבחור בבידוד, או לפחות לנסות את זה בהתחלה, צריך להודיע מיד, 'אני סרבן מדים', וללכת ישר לאגף.

מה התפקיד של המשפחה בכל זה?

למשפחה יש תפקיד קריטי. חלק גדול מכושר העמידה של העצור תלוי בתמיכה המשפחתית. אם הוא רואה שהמשפחה חזקה, והם אומרים לו אתה גיבור ששומר על כל עולם הישיבות, ומקדש שם שמים, ואנו גאים בך ושמחים על הזכות הגדולה לקדש שם שמים, זה נותן לו כוח לעמוד חזק, אבל אם המשפחה שבורה, והאמא בוכה בטלפון, אז איך אפשר לצפות מהעצור להיות חזק ברוחו.

חשוב להבין עוד נקודה. הצוות בכלא חייב לראות שהעצור מלא שמחה ואופטימיות, ומאפשר על זכותו הגדולה לקדש שם שמים. אם הם רואים שהעצור הולך בפנים שבורות, הם מבינים שהם השיגו את המטרה שלהם ומקוים שבסוף הוא יישבר. אבל אם הוא שמח ומאפשר, זה הורס להם את כל התוכניות. כל המטרה של הכלא זה להכניס את העצורים לדכאון ועצבות, וכך לשבור אותם, אבל ברגע שמסתובבים להם בכלא בחורים שמחים ומאושרים, עם תמיכה וההערצה ציבורית, זה הורס להם את כל המצב של הכלא ומקרין גם על האסירים האחרים. מי שמסתובב בצורה כזו, הסיכוי שלו לצאת החוצה הרבה יותר גדולים, הם כבר ימצאו את

הדרך איך להיפטר מהנודניק שהורס את כל אורת הדיכאון בכלא. היו בעבר אסירים מהסוג הזה שפשוט זרקו אותם יום אחד מהכלא, עם איזו אמתלא חוקית משונה.

במקרה של תרחישים קיצוניים, האם יש אפשרות ציבורית לתמוך בכמות גדולה מאד של אסירים?

נסיון העבר מלמד, שדווקא במקרה של מעצרים המוניים (והיו כאלו בעבר), ניתן לסייע לאסירים ביתר קלות, יותר מאשר במעצרים של בודדים. ובכלל, ברגע שיש בכלא כמות גדולה של אסירים חרדים, נוצרת בכלא מעין 'ישיבה', והתמיכה הרוחנית והמעשית שהאסירים הללו מעניקים אחד לשני חשובה אפילו יותר מהתמיכה החיצונית של ארגוני הסיוע, בפרט אם אותם אסירים יהיו חדורי רוח אידיאולוגית חזקה, וגישה של 'ויגבה לבו בדרכי ה', האוירה והמצב שהם יעשו שם ישרו את כל הפחד מהכלא. ולכן לא צריכים להבהל מתרחישי קיצון מהסוג הזה. אם נהיה חזקים, ונלך לכלא בגאווה, לא תהיה למדינה דרך לגייס אותנו, ואין מה לפחד מהתרחישים הקיצוניים הללו.

מה שהכי חשוב בכאלו מקרים, זה לייצר בכלא אוירה של 'לעבדיק', להסתובב עם 'האף למעלה', לעשות כמה שיותר מסיבות וזיצים, לנצל כל סעודת שבת, מלוח מלכה, כדי לשבת ביחד ולשיר שירים, ולומר דברי חיזוק, שכל אחד יחזק את השני, ולתת הרגשה עילאית של מסירות נפש. במקרים הקודמים שהיו קבוצות כאלו, הם הוציאו את הצוות של הכלא מדעתם, והללו השתדלו לראות אותם בחוץ כמה שיותר מהר. בצורה כזו יש לקוות בס"ד שנצליח להתגבר על כוחות הרשע. אולם, אם האסירים שלנו יסתובבו שבורים ומדוכאים, ולא ירגישו שליחות הסטורית, אז אנחנו נהיה ח"ו בבעיה גדולה.

למה הנושא המדובר זה בתי הכלא ולא על 'יהרג ואל יעבור'?

כי כיום אין חשש של הריגת עריקים. כרגע הנושא העומד באופן מעשי הוא עונש המאסרים, ולכן הסיסמא שלנו איננה 'נמות ולא נתגייס', אלא 'לכלא ולא לצבא'.

אולם כמובן שחשוב מאד לחזק את ההבנה שהגיוס לצבא הוא משהו שגרוע ממוות, מדובר במוות רוחני מהיר ומייד, שהמוות הגשמי עדיף עליו בהרבה.

למרות שכרגע אין נושא של 'יהרג ואל יעבור', בכל זאת יש לדעת, שכל מאבק אישי או ציבורי צריך להיות בנוי על תשתית אידיאולוגית ברורה וחזקה. ולכן, בנושא הגיוס, ההבנה שגזירת הגיוס היא מוות רוחני וחסול כל התורה והיהדות, והנכונות העקרונית למצב של מסירות נפש, מהוה את התשתית האידיאולוגית של המאבק, ולכן חשוב לחדד את הדברים, למרות שהנושא אינו עומד כרגע על הפרק.

למה אתם מתכוונים במילים 'תשתית אידיאולוגית חזקה'?

כל בחור ואברך שנמצא בסכנת הגיוס, חייב להיות חדור בהשקפה המקורית של הציבור החרדי. מדובר בדברים שכולם יודעים לצטט בעל פה, אבל בתקופה שלנו חשוב לחדד אותם יותר ויותר. כולם יודעים שההשקפה הבסיסית של עולם הישיבות היתה זהה לחלוטין להשקפה של חוגי הקנאים ובריסק, על המדינה, הציונות והחילונים. היו אמנם חילוקי דעות רציניים ביותר בנוגע לדרכי הפעולה, ועדין ישנם עד היום, אולם במישור ההשקפתי לא היו שום חילוקי דעות. אלו דברים ידועים ואין צורך לפרט אותם, אולם כאשר עומדים אנו להתמודד מול גזירת הגיוס, הדברים הללו צריכים להיות ברורים וחזקים יותר מתמיד.

בחור או אברך שאיננו חדור ברוח הזו, מי שמלא בהערצה והערכה למדינה ולצבא, ואינו חש רוח פנימית של בוז עמוק לעולם הערכים המודרני והלאומי, לא יוכל להחזיק ח"ו מעמד מול רוחות הזמן, חלילה וחס. לכן צריכים לחזק ולחשל את בני הנוער בנקודות יסודיות אלו.

אז הפתרון זה מאסרים? זה התוכנית? הסיסמא 'לכלא ולא לצבא', לוקחת אותנו בעצם לבית הכלא!!

בדיוק להיפך. אדרבה. השיטה של 'לכלא ולא לצבא' רק מפחיתה את הסיכויים של כל אחד מאיתנו להגיע לכלא וקל וחומר לצבא. אם אנחנו נהיה חזקים מאד בהשקפה של 'לכלא ולא לצבא', רוב הסיכויים שלא נגיע לא לכלא ולא לצבא. אולי יהיו כמה בחורים בודדים שילכו לכלא ושם הם יעשו לעג וקלס מכל הענין, ויתייחסו בזילזול לכל ענין המאסרים, ואז המדינה תשבר. אבל אם ההשקפה הזו לא תהיה חזקה אצלנו עד הסוף עם כל העוצמות, כמו ברזל, אז בסוף אנו עלולים להגיע גם לכלא, וגם לצבא רח"ל.

במילים פשוטות - ככל שאנחנו נהיה יותר פסימים, כך יש סיכוי יותר גדול המציאות תהיה יותר אופטימית. וכן להיפך.

האם יש סיכוי למנוע את מימוש הגזירה לחלוטין, כך שלא יהיו חאסרים בכלל?

יש סיכוי כזה. אם הציבור החרדי יהיה מאד נחוש, ותהיה אוירה מאד חזקה של מלחמה ומסירות נפש, יש סיכוי מסוים שרשויות המדינה יקבלו פיק ברכיים, ולא ינסו כלל לממש את הגזירה.

תקוה זו איננה נוגעת כמובן לבג"ץ עצמו. בית המשפט כבר החליט ללכת על כל הקופה, אולם, יש סיכוי שרשויות אכיפת החוק יפחדו להכנס להרפתקאה סבוכה שכזו, ויתחילו לגרור רגליים, ולא יוציאו את הגזירה אל הפועל, וגם אם יהיו מעצרים בודדים, הם יהיו בודדים ממש ולתקופות קצרות מאד.

אולם, כדי שכל זה יוכל לקרות, אנחנו צריכים לקחת את הדברים ברצינות, ולהתכונן לתרחישים החמורים ביותר בכל הרצינות הנדרשת.

האם בית הכלא אינו מהווה סכנה רוחנית?

קודם כל, גם אם נניח שהכלא גרוע כמו הצבא, הרי השהות בכלא היא לכל היותר לכמה חודשים בלבד. גם העריקים של השמאל הקיצוני, אלו מתוכם שמגיעים לכלא עם הידע המקצועי הדרוש ויודעים איך להחזיק מעמד ולא להשבר, בדרך כלל אחרי מעצר או שניים הצבא נמאס לו מהם, ומשחררים אותם עם כל מיני פטורים. הגיוס לצבא לעומת זאת הוא לתקופה ממושכת של כמה שנים, שמהם אף אחד לא יוצא חרדי באמת.

מלבד זאת, עצם השהות בצבא גרועה פי מיליון מאשר בבית הכלא. בבית הכלא אין שום רגש של הזדהות רגשית עם הסוהרים. אמנם הכלא הצבאי אינו המקום האידיאלי לבן ישיבה, אך הכלא אינו מהווה 'כור היתוך' עוצמתי כמו הצבא. אסיר בבית הכלא אינו מזדהה עם הסוהרים ועם הכלא שנוא נפשו, חייל בצבא לעומת זאת, אינו יכול שלא להסחף באוירה החילונית החזקה שיש במקום. היו אנשים חרדים שישבו בכלא תקופות ממושכות ואף אחד מהם לא התקלקל שם. הצבא לעומת זאת הוא 'כור היתוך' עוצמתי, עם אוירה של חילוניות חזקה מאד. חשוב לשנן את המציאות, שגיוס לצבא הוא מוות רוחני מהיר ומוחלט, ויהודי מאמין מעדיף מוות גשמי על מוות רוחני.

מלבד כל זאת יש לזכור, כי ההחלטה החזקה של בחור ללכת 'לכלא ולא לצבא', איננה החלטה שנוגעת רק לבחור עצמו, אלא לעולם הישיבות והציבור החרדי כולו. אם ההחלטה ללכת לכלא ולא לצבא תהיה מאד

חזקה, גם אם יעצרו כמה בחורים, בסוף המדינה תישבר ותיסוג לאחור. אותו בחור גיבור רוח שיושב בכלא, ואינו מוכן להתגייס, מחזיק את כל עולם הישיבות על הכתפיים שלו. השם שלו ייחרת לדורות עולם כמציל היהדות, כמו החשמונאים וכל גיבורי הרוח שהיו בכל הדורות.

בנוסף לכל זה, ישנם כמה כללי יסוד להתנהלות בבית הכלא. מי שמתנהל נכון בבית הכלא, יכול להפוך את בית הכלא ל'בית הבראה', והיו בחורים שגמרו מסכתות שלימות בתוך הכלא.

חשוב מאד לשמור על מרחק מהאסירים החילונים, ולשדר כל הזמן תחושה של 'אני משהו אחר', אני בן ישיבה, ולא קשור פה לכלום. הנסיון מלמד שמי שהתנהג כך, גם החילונים התייחסו אליו בהתאם, ולא התנהגו לידו בצורה לא הולמת. האסירים וגם הסוהרים החילונים הפשוטים מכבדים בדרך כלל אברך או בחור ששומר על מרחק ועל מקומו כנזר הבריאה.

לא כדאי להתחצף למפקדים, אבל מצד שני יש לאסיר זכויות רבות, ומי שידוע לדרוש את זכויותיו מקבל אותם לבסוף.

מכל הסיבות הללו, חשוב מאד שמשפחות האסירים יצרו קשר מהיר ודחוף עם עסקנים שמטפלים ומכירים היטיב את נושא הטיפול בעצורים.

למה באמת הצבא הוא כל כך גרוע, ולמה הוא יותר גרוע מהכלא, או ממקומות עבודה חילוניים, וכדומה?

אין ספק שגם מקום עבודה חילוני הוא דבר גרוע מאד, אבל אין שום השוואה בין זה לבין הצבא.

אם אתה רוצה לבדוק את הדברים, תעשה בדיקה פשוטה, תיגש לכל בעל תשובה שהיה בצבא, ותשאל אותו מה הוא אומר בענין זה. כל בעל תשובה עם עבר צבאי יגיד לך, שהצבא הוא מהקום הכי טמא בעולם!! גם בלי להיכנס להסברים למה זה ככה, זו המציאות.

אפשר לכתוב הרבה הסברים לענין הזה, ואין כאן המקום, אבל באופן כללי, הצבא הוא 'כור היתוך' עוצמתי ביותר.

אתה יודע מה הפירוש כור היתוך? ראית פעם בחור מבית דתי או מסורתית שהולך ללמוד בישיבה? אחרי שלושה חודשים אתה פוגש אותו, ואתה לא מאמין למראה עיניך, הוא נראה כמו בחור ישיבה מבטן ומלידה, איזו עדינות ואצילות ישיבתית! איך זה קרה תוך שלושה חודשים? התשובה היא 'כור היתוך'. ישיבה זה כור היתוך עוצמתי שהופך את כל האישיות למשהו אחר לגמרי. לעומת זאת, בעל תשובה שחזר בתשובה בגיל מבוגר

יותר, ולא היה במסגרת ישיבתית חזקה בימי בחרותו, נשאר כל ימי חייו עם 'חותמת' של בעל תשובה. בפרט אם הוא היה בצבא, אפילו שהוא חזר בתשובה, ומבין שהצבא קילקל אותו, הוא לא מצליח למחוק את ההשפעה של הצבא כל ימי חייו. תנסה לדבר איתו על הצבא ותראה איך פתאום נדלקים לו העיניים כשהוא מדבר על היחידה שלו בגולני...

אדם שלמד שנה או שנתיים בישיבת 'חברון', נשאר 'חברונר' לכל ימי חייו, או 'פונוביצער'. למה? כי זה הסוד של 'כור היתוך'.

ולכן, כמו שחילוני שהולך לישיבה הופך להיות בן ישיבה לכל ימי חייו, כך חרדי שהולך לצבא, מקבל עולם ערכים ישראלי - חילוני, גם אם נשאתר לו הכיפה על הראש. כי הצבא הוא כור היתוך אדיר וחזק, עם אורה חזקה ולוהטת, בדיוק כמו ישיבה, להבדיל.

את האפקט הזה אין לא בכלא ולא במקומות עבודה חילוניים.

וכמובן שחוץ מכל זה יש סיבה נוספת להעדיף את הכלא על הצבא, גם אם לא היה שום הבדל ביניהם, וזה בגלל האינטרס הציבורי הכללי, או יותר נכון - לא האינטרס הציבורי, אלא האינטרס של כבוד שמים בעולם, וקיום של התורה והיהדות, ועולם הישיבות.

וכמו שיש לכל אחד חיוב להניח תפילין, כך כל יהודי חייב להלחם נגד חורבן הישיבות, ואסור להיות אגואיסט ולחשוב רק על עצמו. משום מה העניין הזה קצת השתכח אצלנו במהלך השנים, אבל צריכים לזכור, שיש חיוב גמור על כל יהודי ויהודי להיות אכפתי ולתת את חלקו למערכה הציבורית. החפץ חיים כתב על זה חיבורים שלמים, אין שום התר לאדם להיות אדיש, להתכנס בתוך החוג המצומצם שלו, ולדאוג רק לעצמו. צריכים להיות חלק מכלל ישראל, חלק מעולם הישיבות, ולהלחם למען קיום הישיבות וכבוד שמים בעולם.

הקב"ה יעזרנו שנעשה מה שצריך, ושתהיה סייעתא דשמיא גדולה, לעמוד על נפשינו, מתוך שמחה ואושר על הזכות הגדולה להיות חלק מהציבור החרדי הלוחם והחזק, אינו נכנע ואינו מתפשר לרוחות הזמן והתקופה.

ויהי נפא אמתנו ארצון, לפני ארצון ל!!! אפי"ר.

מוגש לציבור

על ידי 'ועד ההסברה כנגד גזירת הגיוס'
בהכוונת גדולי התורה שליט"א

לפרטים נוספים ויצירת קשר:
HVUSHOBTNBHO@GMAIL.COM
0733578221